

Vergaderjaar 2002–2003

28 934

**Wijziging van de begrotingsstaten van het
Ministerie van Defensie (X) voor het jaar 2003
(wijziging samenhangende met de
Voorjaarsnota)**

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL

Wetsartikelen 1 en 2

De begrotingsstaten die onderdeel uitmaken van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 1, derde lid, van de Comptabiliteitswet 2001 elk afzonderlijk bij de wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2003 wijzigingen aan te brengen in:

- a. de departementale begrotingsstaat van het ministerie van Defensie;
- b. de begrotingsstaat inzake de baten-lastendienst Defensie Telematica Organisatie van dit ministerie.

De in die begrotingsstaat opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zogenaamde begrotingstoelichting).

De Minister van Defensie,
H. G. J. Kamp

B. BEGROTINGSTOELICHTING

I DE DEPARTEMENTALE BEGROTING

1. Leeswijzer

Samenvatting begrotingswijzigingen

De mutaties van deze eerste suppletore begroting 2003 hebben voor het grootste deel een technisch karakter. Deze dienen om de bedrijfsvoering veilig te stellen en om de hoofddoelstellingen van Defensie, de inzetbaarheid van de krijgsmacht, te bereiken. Daarnaast zijn bij de Voorjaarsnota extra middelen toegevoegd. Zo is ten laste van het generieke beeld de loonbijstelling 2003 (€ 164,6 miljoen) uitgedeeld, die, in afwachting van toedeling aan de defensieonderdelen, voorlopig gesteld is op het niet-beleidsartikel Nominaal en onvoorzien. Voorts zijn de eindejaarsmarge met betrekking tot het uitvoeren van vredesoperaties, ongeveer € 56 miljoen, en de niet in 2002 tot besteding gekomen gelden voor het Europese Veiligheids- en Defensiebeleid (ongeveer € 63,2 miljoen) aan het defensiebudget toegevoegd. Van de belangrijkste budgetverhogingen zijn verder nog te noemen het door het ministerie van Financiën overgeboekte bedrag ten behoeve van de herfasering van de SDD-fase van de JSF en de inrichting van de satellietinterceptiecapaciteit in Nederland (SIGINT) door de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD) en de MIVD. Het bedrag ten behoeve van de herfasering SDD-fase maakt onderdeel uit van een meerjarige (intertemporele) compensatie, waardoor de korting welke voor dit onderwerp als maatregel uit het Strategisch Akkoord grofmazig was verwerkt ten laste van het defensiebudget, nu in lijn wordt gebracht met de daadwerkelijke vrijval van het dollarvoordeel over de jaren. Bij Voorjaarsnota is tenslotte ook een aantal taakstellingen opgelegd. Dit betreft onder andere de inhuur van extern personeel en de niet-belastingontvangsten

Prijsbijstelling

Om te voorkomen dat de bedrijfsvoering in gevaar komt doordat mogelijk activiteiten worden geschrapt, zo kan het schrappen van oefeningen de inzetbaarheid van de krijgsmacht aantasten, zijn de begrotingsartikelen op een verwacht prijspeil 2003 gebracht. Dit komt ten laste van het artikel-onderdeel Prijsbijstelling van het artikel Nominaal en onvoorzien. De voorjaarsnotabesluitvorming heeft er toe geleid dat slechts veertig procent van de geraamde prijsbijstelling aan Defensie is toegekend. Het betreft een bedrag van € 33,232 miljoen. Voor het verschil zal tijdens de begrotingsuitvoering een nadere prioriteitsafweging plaatsvinden, mede gerelateerd aan het ten behoeve van de ontwerpbegroting 2004 op te stellen Integraal Defensieplan. De resultaten van deze prioriteitsafweging zullen met de tweede suppletore begroting 2003 worden verwerkt.

Nota van wijziging

De verwachte opbrengsten van de maatregelen die voortvloeiden uit de taakstellingen die Defensie in het Strategisch Akkoord 2002 kreeg opgelegd, zijn met de Nota van wijziging ten laste van de programma-uitgaven van de diverse defensieonderdelen gebracht, omdat nog niet duidelijk was hoe ze konden worden gevonden. Deze suppletore begroting herschikt de opbrengsten over de daarvoor in aanmerking komende artikelonderdelen.

Toelichtingen

Conform de vigerende regelgeving worden in deze suppletore begroting alleen de beleidsmatige mutaties toegelicht.

Nieuwe mutaties

Bij de artikelen worden relevante nieuwe mutaties naar soort en oorzaak opgenomen in de tabel met technische en beleidsmatige mutaties. Tevens wordt in het overzicht «De budgettaire gevolgen van het beleid» weergegeven wat de gevolgen van de mutaties zijn voor de resultaat verantwoordelijke eenheden.

Vredesoperaties

Naar aanleiding van het door de Algemene Rekenkamer gewenste verbeterde inzicht in prestatie-indicatoren is bij deze suppletore begroting 2003 een bijlage gevoegd, die informatie bevat over de personele en materiële inzet bij de verschillende huidige vredesoperaties. Per operatie wordt de bijdrage vermeld.

Voortgang projecten in het kader van het Defensie Materieelproces (DMP)

Zoals vermeld in de begroting 2003 wordt een actualisering van de voortgang van de DMP-projecten gegeven bij de eerste suppletore begroting 2003. In de memorie van toelichting worden de projecten specifiek toegelicht als er een reële prijsoverschrijding c.q. prijsonderschrijding van meer dan € 2,5 miljoen is, of als er een belangrijke wijziging in het product of het tijdsschema is opgetreden. Dit betreft uitsluitend de wijzigingen waarover de Kamer nog niet eerder is geïnformeerd. Overige (kleinere) wijzigingen zijn verwerkt in de actualisering van het Materieelprojectenoverzicht (MPO), dat beschikbaar is op de internetsite van het ministerie van Defensie (www.mindef.nl).

Baten- en lastendiensten

Het aandeel van de baten-lastendienst Defensie Telematica Organisatie (DTO) in de taakstelling van het Strategisch Akkoord 2002 wordt in deze eerste suppletore begroting gepreciseerd.

2. Het beleid

Algemeen

Door middel van het onderhavige wetsvoorstel wordt voorgesteld de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het ministerie van Defensie (X) voor het jaar 2003, afgerond op respectievelijk € 321,765 miljoen (exclusief de Nota van wijziging) en € 4,511 miljoen, te verhogen.

De mutaties die tot deze bijstellingen leiden worden in de Voorjaarsnota 2003 (Kamerstukken II, 2002–2003, ..., nr. 1) opgenomen.

De cijfermatige aansluiting van de uitgaven- en ontvangstenniveaus is als volgt te specificeren:

Uitgaven

Stand ingediende ontwerpbegroting 2003	€	7 311,688 miljoen
– wijzigingen naar aanleiding van de Nota van wijziging	€	– 3,700 miljoen
– wijzigingen 1e suppletore wetsvoorstel 2003	€	321,765 miljoen

---

Niveau begroting Defensie (X) in de Voorjaarsnota 2003	€	7 629,753 miljoen
--	---	-------------------

Ontvangsten

– stand ontwerpbegroting 2003	€	272,623 miljoen
– wijzigingen 1e suppletore wetsvoorstel 2003	€	4,511 miljoen

---

Niveau begroting Defensie (X) in de Voorjaarsnota 2003	€	277,134 miljoen
--	---	-----------------

2.1 Overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties

Het aantal mutaties in deze suppletore begroting is, mede gezien de demissionaire status van het kabinet, beperkt. In de hieronder opgenomen tabel, die leidt tot de stand van deze eerste suppletore begroting, zijn elf veelal technische mutaties opgenomen. De mutatie inzake de oprichting van de satellietinterceptiecapaciteit en de Voorjaarsnotamutaties zijn echter beleidsmatig.

Overzicht uitgaven

In onderstaand overzicht zijn de mutaties op de uitgaven voor de onderscheiden (beleids)artikelen gespecificeerd (x € 1 miljoen):

Omschrijving	KM	KL	Klu	KMar	Vrops	Civiel	IS	OK Geheim	Nom.	Alg.	Totaal	
Ontwerpbegroting 2003 (incl. NVW)	1 403,4	2 209,7	1 349,4	335,6	178,4	33,0	140,6	230,8	0,9	65,8	1 360,3	7 307,9
Wijzigingen in samenhang met de Voorjaarsnota 2003												
1. Eindejaarsmarge 2002 Vredesoperaties					56,4							56,4
2. Eindejaarsmarge 2002	- 5,4	- 25,0	- 4,2	- 0,7		9,4	55,2	- 0,8		3,9	- 4,1	28,3
3. Overhevelingen andere departementen		0,1		1,5							- 0,4	1,2
4. Bijstelling ontvangsten				1,8				2,7				4,5
5. Loonbijstelling attachés							0,5					0,5
6. Inrichting satelliet-interceptie capaciteit											20,5	20,5
7. Uitdeling prijsbijstelling 2003	19,5	29,0	21,5	3,1		0,5	1,8	3,3	- 83,3		4,6	0,0
8. Herschikkingen defensieonderdelen	11,0	- 4,4	- 11,1	- 2,0		0,4	0,3	- 11,2		13,9	3,1	0,0
9. Decentralisatie P-gelden	9,8	43,9	11,9	4,7				1,8			- 72,1	0,0
10. Toekenning loonbijstelling											164,6	164,6
11. Wijziging nav. Voorjaarsnota waaronder toekenning 40% prijsbijst.			17,1								- 6,4	12,6
Afrondingsverschillen											33,2	33,2
											0,1	0,1
Stand Voorjaarsnota 2003	1 438,3	2 253,3	1 384,6	344,0	234,8	43,3	198,4	226,6	0,9	191,8	1 313,8	7 629,8

Budgettair Kader

1/2. Doorwerking in 2003 van de eindejaarsmarge 2002

De budgettoevoeging van € 56,4 miljoen betreft de budgetten voor vredesoperaties die ten tijde van de tweede suppletore begroting 2002 reeds werden vrijgegeven en in het kader van de eindejaarsmarge-systematiek doorgeschoven werden naar 2003. De overige budgettoevoegingen in het kader van de eindejaarsmarge bedragen per saldo € 28,368 miljoen en hebben betrekking op alle defensieonderdelen. Ten tijde van de tweede suppletore begroting werd hiervan reeds een bedrag van € 70,0 miljoen niet bestede EVDB-gelden doorgeschoven naar 2003.

3. Overhevelingen van/naar andere departementen

De defensiebegroting werd per saldo met € 1,576 miljoen verhoogd door twee overhevelingen van andere departementen. De mutaties betreffen een overheveling van € 0,067 miljoen van het ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu (VROM) ten behoeve van het BOSCO (brandstoffen)bedrijf bij het Landelijk Bevoorradersbedrijf van de Koninklijke landmacht (LBBKL). Van het ministerie van Justitie komt tot en met 2006 een jaarlijkse bijdrage van € 1,509 miljoen voor het defensie-aandeel in de aanpak van drugskoeriers.

Tevens werd € 0,4 miljoen overgeheveld naar het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, ten behoeve van de cryptofaciliteit van de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD).

4. Ramingsbijstelling ontvangsten

Het defensiebudget wordt bijgesteld met € 4,511 miljoen voor hogere ontvangsten. Het betreft vooral de hogere ontvangsten bij de defensieonderdelen Dico en Koninklijke marechaussee.

5. Loonbijstelling attachés

Met deze mutatie is vanuit de HGIS het loonpeil van de attachés op het niveau 2003 gebracht.

6. Inrichting satellietinterceptiecapaciteit

Deze mutatie betreft de budgettoevoeging door het ministerie van Financiën om een dergelijke capaciteit in Nederland in te richten. Het betreft een samenwerkingsproject tussen de AIVD en de MIVD.

7/11. Utdeling prijsbijstelling

Met deze eerste suppletore begroting wordt de berekende prijsbijstelling ad € 83,033 miljoen (intern) uitgedeeld over de daarvoor in aanmerking komende (niet-)beleidsartikelen. Als onderdeel van de voorjaarsnotamutaties is 40% van de oorspronkelijk benodigde prijsbijstelling aan de departementen toegekend. Voor Defensie gaat het voor 2003 om een bedrag van € 33,232 miljoen.

8. Herschikkingen tussen defensieonderdelen

Om uiteenlopende redenen zijn tussen de diverse defensieonderdelen de nodige bedragen herschikt. Twee opvallende, defensiebrede mutaties zijn het project Milsatcom, dat door de Koninklijke marine mede voor de overige krijgsmachtdelen wordt uitgevoerd, waaraan de andere defensieonderdelen budget bijdragen. Een andere opmerkelijke mutatie is de overheveling van de budgetten voor de inhuur van transportcapaciteit vanuit het Dico naar de andere defensieonderdelen. Als gevolg van het constante streven naar een doelmatiger besteding van de beschikbare defensiemiddelen, is besloten om de budgetten voor de inhuur van transportcapaciteit bij de afnemende defensieonderdelen te leggen.

9. Decentralisatie P-gelden

Een van de speerpunten van het defensiebeleid is de «versterking van het personeelsbeleid». Voor dit speerpunt zijn in het verleden gelden toegevoegd aan de defensiebegroting en zijn ook intern gelden vrijgemaakt. Voor de besteding van deze gelden is centraal beleid ontwikkeld. Een deel van de voor de speerpunt bestemde gelden is reeds in eerdere begrotingscycli toebedeeld aan de uitvoerende defensieonderdelen. Voor die onderdelen waarvoor door de uitvoerende defensieonderdelen nog geen goed gekeurde uitvoeringsmaatregelen waren genomen, was het budget nog niet toegekend. Inmiddels is door de defensieonderdelen verder invulling gegeven aan het geformuleerde beleid en kunnen de hiervoor bestemde budgetten aan hen worden toegekend.

10. Utdeling loonbijstelling 2003

Met deze mutatie van € 164,554 miljoen kan het loonniveau ten tijde van de Voorjaarsnota binnen Defensie worden gebracht op het niveau voor het jaar 2003, zoals dat is overeengekomen in het in november 2001 gesloten arbeidsvoorwaardenakkoord 2001–2003. Tijdens de verdere uitvoering van de begroting zal dit bedrag worden uitgedeeld aan de daarvoor in aanmerking komende defensieonderdelen.

11. Voorjaarsnota

In de ministerraad van 16 en 23 mei 2003 werden de voor Defensie relevante mutaties voor de Voorjaarsnota 2003 vastgesteld. Naast de reeds genoemde mutaties met betrekking tot loon- en prijsbijstelling, zijn hierin voor Defensie de volgende posten opgenomen:

Omschrijving	Artikel	2003
Maatregelen		
Beperking inhuur externen	80.02	- 2 000
Rentecompensatie agentschappen	80.02	- 465
Taakstelling subsidies	80.02	- 148
Taakstelling niet-belastingontvangsten	80.02	- 3 800
Totaal maatregelen		- 6 413
Intensiveringen		
Herfasering dollarvoordeel SDD-fase	03.03	17 100
Correctie subsidie TNO	90.15	1 875
Totaal intensiveringen		18 975
Totaal Voorjaarsnota 2003		12 562

Korte toelichting op de Voorjaarsnotamutaties

Beperking inhuur externen

Dit betreft een versnelling naar 2003 van een taakstelling op de inhuur externen uit het voorliggende Hoofdlijnenakkoord.

Rentecompensatie agentschappen

Dit betreft een technische doorwerking van een mutatie uit de tweede suppletore begroting 2001 en heeft betrekking op de bijstelling van de structurele rentecompensatie die Defensie heeft ontvangen als onderdeel van de vermogensconversie agentschappen.

Herfasering dollarvoordeel SDD-fase

Deze mutatie maakt deel uit van de bovengenoemde intertemporele compensatie van het dollarvoordeel.

Correctie subsidie TNO

Met deze mutatie wordt Defensie gecompenseerd voor een te hoge aanslag in de taakstelling betreffende subsidies zoals neergelegd in het Strategisch Akkoord 2002.

Taakstellingen

Deze mutaties betreffen het aandeel van Defensie in de betrokken Rijksbrede taakstellingen.

Overzicht ontvangsten

In onderstaand overzicht zijn de mutaties op de uitgaven voor de onderscheiden (beleids)artikelen gespecificeerd (x € 1 miljoen):

Omschrijving	KM	KL	Klu	KMar	Vrops	Civiel	IS	OK	Geh.	Nom.	Alg.	Totaal
Ontwerpbegroting 2003 (incl. NvW) Wijzigingen in samenhang met de Voorjaarsnota 2003	115,9	59,5	39,1	5,2	1,4	5,3	14,4	22,5			9,3	272,6
Bijstelling ontvangsten				1,8				2,7				4,5
Stand Voorjaarsnota 2003	115,9	59,5	39,1	7,0	1,4	5,3	14,4	25,2	0,0	0,0	9,3	277,1

Beleidsartikel 01. Koninklijke marine

De financiële middelen die de Koninklijke marine ten tijde van de eerste suppletore begroting 2003 ter beschikking staan, zijn als volgt te specificeren:

Budgettaire gevolgen van het beleidsartikel 01. Koninklijke marine

Bedragen x € 1 000	Stand ontwerp-begroting (1)	Mutaties via NvW en amendementen (2)	Mutaties 1e suppletore begroting (3)	Totaal mutaties (4)=(2+3)	Stand 1e suppletore begroting (5)=(1+4)
Verplichtingen	1 234 999	- 33 024	39 752	6 728	1 241 727
Uitgaven					
Programma-uitgaven					
Commandant der Zeemacht in Nederland	342 113	- 33 024	32 650	- 374	341 739
Commandant der Zeemacht in het Caribisch gebied	70 458		0	0	70 458
Commandant van het Korps mariniers	121 887		- 3 601	- 3 601	118 286
Ondersteunende eenheden	283 017		1 041	1 041	284 058
Subsidies	149		- 24	- 24	125
Investerings	411 534		- 7 016	- 7 016	404 518
Totaal programma-uitgaven	1 229 158	- 33 024	23 050	- 9 974	1 219 184
Apparaatsuitgaven					
Admiraliteit	195 099		11 828	11 828	206 927
Wachtgelden en inactiviteitswedden	12 186		0	0	12 186
Totaal apparaatsuitgaven	207 285	0	11 828	11 828	219 113
Totale uitgaven	1 436 443	- 33 024	34 878	1 854	1 438 297
Ontvangsten	115 920		0	0	115 920

Toelichting

De budgetmutaties die geleid hebben tot de stand van de eerste suppletore begroting 2003 zijn in onderstaande tabel weergegeven:

(Bedragen x € 1 000)	Programma- uitgaven	Apparaats- uitgaven	Investerin- gen	Subsidies	Totaal
Technische mutaties:					
Prijsbijstelling		19 457			19 457
Decentralisatie P-gelden		9 768			9 768
Overheveling DVVO		2 297			2 297
Overheveling MILSATCOM			12 410		12 410
Overhevelingen andere DO'n	142	- 2 906	- 846		- 3 610
Interne overhevelingen	2 250	- 2 770	520		0
Kasritme overeenkomst KSG			12 700		12 700
Aanpassen kasritme LCF			- 3 757		- 3 757
Aanpassen kasritme PAM			- 9 874		- 9 874
Aanpassen kasritme overig	- 1 726	- 3 718	931		- 4 513
Sub-totaal technische mutaties	666	22 128	12 084	0	34 878
Beleidsmatige mutaties:					
Uitstel 3e mariniersbataljon	19 100		- 19 100		0
Korting subsidies	24			- 24	0
Inhuur personeel	800	- 800			0
IV-marktordening	2 800	- 2 800			0
Afstoten AMBV's	2 300	- 2 300			0
Reductie personeel	4 400	- 4 400			0
Sub-totaal beleidsmatige mutaties	29 424	- 10 300	- 19 100	- 24	0
Totaal	30 090	11 828	- 7 016	- 24	34 878

Toelichting beleidsmatige mutaties

Voor de gestalde maatregelen, voortvloeiend uit de taakstelling van € 33,024 miljoen voor de Koninklijke marine, welke conform de Nota van wijziging waren gestald op de programma-uitgaven, zijn in deze supplementaire begroting voor de relevante bedragen herschikkingen verwerkt naar de daarvoor in aanmerking komende artikelonderdelen/ressorts van dit beleidsartikel.

De volgende beleidsmatige mutaties hangen samen met deze nadere uitwerking van het Strategisch Akkoord 2002:

Uitstel 3e Mariniersbataljon

Eén van de maatregelen in het afgesloten Strategisch Akkoord 2002 is het uitstel van het derde mariniersbataljon. Als gevolg hiervan worden de daarvoor benodigde investeringen in infrastructuur en materieel uitgesteld. De hierdoor behaalde besparingen in de exploitatie bij het Korps mariniers zijn reeds verwerkt onder de initieel bij de programma-uitgaven gestalde totaalreeks.

IV-marktordening

Efficiencymaatregelen bij de DTO zullen naar verwachting leiden tot lagere tarieven. De hiervoor geraamde besparingen zijn vooralsnog verwerkt onder apparaatsuitgaven.

Afstoten AMBV's

In het kader van het Strategisch Akkoord 2002 worden twee mijnenbestrijdingsvaartuigen afgestoten. Dit leidt in 2003 tot besparingen in ondermeer onderhoudskosten en een reductie in het aantal vaardagen.

Reductie personeel

De diverse maatregelen in het Strategisch Akkoord 2002 leiden tot een verlaging van de personele behoefte. De instroombeperkende en uitstroombevorderende maatregelen zullen in 2003 naar verwachting leiden tot een besparing op personeelskosten.

De bovenstaande taakreducties leiden tot wijzigingen in de volgende prestatie-indicatoren:

- bij «Nationale en internationale oefeningen en overige activiteiten» van het CZMNED een verlaging met 20 vaardagen tot een nieuwe raming van 248 vaardagen;
- bij het aantal «Mensoefendagen training» van de CKMARNS een verlaging van 3361 tot een aangepaste raming van 57 968;
- bij het aantal «Reparatieorders ten behoeve van CZMNED» onder Materieel-Logistiek een daling met 200 tot 10 700.

Beleidsartikel 02. Koninklijke landmacht

Algemeen

De totaal geraamde uitgaven op het niveau van de eerste suppletore begroting 2003 van het beleidsartikel Koninklijke landmacht zijn als volgt te specificeren:

Budgettaire gevolgen van het beleidsartikel 02. Koninklijke landmacht

Bedragen x € 1 000	Stand ontwerp-begroting (1)	Mutaties via NvW en amendementen (2)	Mutaties 1e suppletore begroting (3)	Totaal mutaties (4)=(2+3)	Stand 1e suppletore begroting (5)=(1+4)
Verplichtingen	2 230 379	- 19 468	51 790	32 322	2 262 701
Uitgaven					
Programma-uitgaven					
1 Divisie «7 December»	574 130	- 19 468	42 912	23 444	597 574
Nationaal Commando, exclusief Civiele Taken	631 655		- 92 879	- 92 879	538 776
Opleidings- en trainingscommando KL	236 031		- 7 960	- 7 960	228 071
Subsidies en bijdragen	949		- 200	- 200	749
Investerings	388 260		- 23 961	- 23 961	364 299
Totaal programma-uitgaven	1 831 025	- 19 468	- 82 088	- 101 556	1 729 469
Apparaatsuitgaven					
Landmachtstaf	111 136		56 407	56 407	167 543
Overige eenheden BLS	251 483		69 252	69 252	320 735
Wachtgeld en inactiviteitswedden	35 521		0	0	35 521
Totaal apparaatsuitgaven	398 140	0	125 659	125 659	523 799
Totale uitgaven	2 229 165	- 19 468	43 571	24 103	2 253 268
Ontvangsten	59 493		0	0	59 493

Toelichting Nota van wijziging

De maatregelen, voortvloeiend uit de taakstelling voor de Koninklijke landmacht, die een gevolg was van de Nota van wijziging door het Strategisch Akkoord 2002, waren gestald op de programma-uitgaven en zijn in deze suppletore begroting voor het hiermee gemoeide bedrag van € 19,468 miljoen herschikt over de daarvoor in aanmerking komende ressorts van dit beleidsartikel alwaar de maatregelen neerslaan.

De budgetmutaties die hebben geleid tot de stand van de eerste suppletore begroting 2003 zijn in onderstaande tabel weergegeven.

(Bedragen x € 1000)	Programma- uitgaven	Apparaats- uitgaven	Investerin- gen	Subsidies	Totaal
Technische mutaties:					
Prijsbijstelling 2003	11 545	6 921	10 538		29 004
Decentralisatie gestalde P-gelden	0	43 591			43 591
Diverse overhevelingen, eindejaarsmarge e.d.	- 90 753	87 726	- 34 499		- 37 526
Overheveling van Dico transportcapaciteit	8 129	605			8 734
Sub-totaal technische mutaties	- 71 079	138 843	- 23 961	0	43 803
Beleidsmatige mutaties:					
Aanpassing personeelsramingen	2 359	- 2 391	0	0	- 32
Verwerking Nota van wijziging:	19 268			0	19 268
- taakstelling subsidies				- 200	- 200
- taakstelling vermindering militair personeel	- 3 879	- 721			- 4 600
- taakstelling data en telecommunicatie		- 8 800			- 8 800
- taakstelling inhuur	- 1 628	- 372			- 2 000
- taakstelling selectieve vacaturestop burgerpersoneel	- 2 968	- 900			- 3 868
Sub-totaal beleidsmatige mutaties	13 152	- 13 184	0	- 200	- 232
Totaal	- 57 927	125 659	- 23 961	- 200	43 571

Toelichting beleidsmatige mutaties

Personeelsraming

Door de gunstige wervingsresultaten in 2002 is de begrotingssterkte 2003 hoger dan in de begroting 2003 is geraamd. Hierdoor is het uitgaven-niveau bijgesteld. Verder is de begrotingssterkte bijgesteld met de gevolgen van het Strategisch Akkoord 2002, de ingestelde vacaturestop voor het burgerpersoneel, de mogelijkheid voor militair personeel om vervroegd uit te treden voorafgaand aan het gebruik van de UKW-regeling en de beperking van de instroom van militair personeel.

Verwerking Nota van wijziging

Met deze mutatie is de naar aanleiding van de Nota van wijziging op programma-uitgaven gestalde taakstelling van € 19,468 miljoen, herschikt naar de op de vermelde taakstellingen betrekking hebbende artikelonderdelen/ressorts.

Investeringen

De uitgavenverlaging van € 23,961 miljoen wordt verklaard bij de hierna vermelde onderdelen.

Verwerking mutaties investeringen

Artikelonderdeel (bedragen x € 1 000)

Automatisering	1 646
Logistiek	- 9 888
Commandovoering, verbindingen en gevechtinsinlichtingen	- 4 770
Elektronisch materieel	4 225
Nucleair, biologisch en chemisch materieel	1 524
Luchtverdediging	883
Manoeuvre	- 7 565
Vuursteun	- 3 608
Gevechtssteun	- 1 636
Infrastructuur	- 4 772
Totaal	- 23 961

Automatisering

Door vertraging van het project Tracking en Tracing als gevolg van het uitblijven van besluitvorming over Matlog-IV is de verplichting van het project verschoven naar 2004.

Logistiek

De uitgaven dalen per saldo met name door vertraging in de behoefte-stellingsfase van het project Geneeskundig materieel en door wijziging in het afleverschema van het in 2002 afgesloten contract voor het project Vervanging Trekker/oplegger combinatie (TROPKO) 400/650 kN. Daarnaast zijn uitgaven geraamd ten behoeve van wetenschappelijk onderzoek en aanvullende behoeften voor het project MOGOS.

Commandovoering, verbindingen en gevechtsinlichtingen

De uitgavendaling vindt zijn oorzaak hoofdzakelijk in het feit dat geen uitgaven worden geraamd voor het project MILSATCOM omdat dit project in 2002 budgettair is overgeheveld naar de Koninklijke marine en het project TITAAN, doordat hierin vertraging is opgetreden in de behoefte-stelling. Hiertegenover stijgen de uitgaven doordat een deel van de projecten Vervanging tactische telecommunicatie en C2 support-centre vertraagd zijn naar 2003 omdat niet alle geplande leveringen in 2002 werden gerealiseerd.

Elektronisch materieel

De verhoging van de uitgaven wordt veroorzaakt door vertraging in de behoeftestelling aan uitbreiding van het frequentiebereik voor de EOVS-systemen.

Manoeuvre

In dit onderdeel is een reservering opgenomen ten behoeve van de terugbetaling aan de Koninklijke marechaussee van een lening uit 2002. De uitgaven dalen enerzijds doordat met name de besluitvorming voor het contract voor het project TACTIS (Tactische indoor simulator) is vertraagd. Anderzijds stijgen de uitgaven door vertraging in de leveringen in 2002 waardoor voor de projecten Licht Verkenning- en Bewakingsvoertuig (LVB), Vervanging Pantservoertuigen (MRAT/AD) en Duelsimulatoren/ geïntegraliseerd oefenterrein de uitgaven in 2003 worden voorzien. Deze leveringen vinden nu plaats in 2003.

Vuursteun

De verlaging van de uitgaven wordt voornamelijk veroorzaakt doordat het project Waarnemingsopbouw is gerealiseerd als onderdeel van het project Licht Verkenning- en Bewakingsvoertuig en daardoor vanuit het onderdeel Vuursteun opgenomen is bij het onderdeel Manoeuvre.

Beleidsartikel 03. Koninklijke luchtmacht

Algemeen

De totaal geraamde uitgaven op het niveau van de eerste suppletore begroting 2003 van het beleidsartikel Koninklijke luchtmacht zijn als volgt te specificeren:

Budgettaire gevolgen van het beleidsartikel 03. Koninklijke luchtmacht

Bedragen x € 1 000	Stand ontwerp-begroting (1)	Mutaties via NvW en amendementen (2)	Mutaties 1e suppletore begroting (3)	Totaal mutaties (4)=(2+3)	Stand 1e suppletore begroting (5)=(1+4)
Verplichtingen	1 467 497	- 48 000	35 135	- 12 865	1 454 632
Uitgaven					
Programma-uitgaven					
Tactische luchtmacht	441 339	- 75 000	70 629	- 4 371	436 968
Logistiek Centrum Koninklijke Luchtmacht (LCKLu)	111 823		- 12 119	- 12 119	99 704
Koninklijke Militaire School Luchtmacht (KMSL)	87 646		- 629	- 629	87 017
Investerings	425 269		- 9 202	- 9 202	416 067
Subsidies	0		0	0	0
Totaal programma-uitgaven	1 066 077	- 75 000	48 679	- 26 321	1 039 756
Apparaatsuitgaven					
Staf Bevelhebber der Luchtstrijdkrachten (Staf BDL)	351 191		- 13 864	- 13 864	337 327
Wachtgelden en inactiviteitswedden	7 176		320	320	7 496
Totaal apparaatsuitgaven	358 367	0	- 13 544	- 13 544	344 823
Totale uitgaven	1 424 444	- 75 000	35 135	- 39 865	1 384 579
Ontvangsten	39 097		0	0	39 097

Toelichting

De budgetmutaties die geleid hebben tot de stand van de eerste suppletore begroting 2003 zijn in onderstaande tabel weergegeven:

(Bedragen x € 1 000)	Programma-uitgaven	Apparaats-uitgaven	Investerings	Subsidies	Totaal
Technische mutaties;					
Prijsbijstelling	13 136	-	8 400		21 536
Decentralisatie P-gelden		11 871			11 871
Overhevelingen	2 384	- 10 809	- 2 691		- 11 116
Eindejaarsmarge	- 23 223	- 9 006	27 973		- 4 256
Sub-totaal technische mutaties	- 7 703	- 7 944	33 682	-	18 035
Beleidsmatige mutaties;					
Operationeel	65 584		-		65 584
Activiteiten		- 5 600	-		- 5 600
Investerings			- 42 884		- 42 884
Sub-totaal beleidsmatige mutaties	65 584	- 5 600	- 42 884	-	17 100
Totaal	57 881	- 13 544	- 9 202	-	35 135

Toelichting beleidsmatige mutaties

Herschikking Nota van wijziging

Met de Nota van wijziging is voor het jaar 2003 een financiële invulling

gegeven aan het Strategisch Akkoord 2002. Het hiermee gemoeide bedrag (€ 75 miljoen) was tijdelijk gestald binnen het exploitatiebudget van het ressort Tactische luchtmacht. In deze suppletore begroting is de taakstelling verwerkt hetgeen leidt tot mutaties binnen dit beleidsartikel. De hiermee samenhangende maatregelen die zijn verwerkt ten laste van de investeringen betreffen voornamelijk:

- de ramingsbijstelling SDD-fase (€ 30 miljoen);
- de vertraging PAC III (€ 27 miljoen); dit project is doorgeschoven naar 2005.

Daarnaast zijn taakstellingen doorgevoerd die betrekking hebben op de inhuur van externen en burger- en militair personeel.

Bij de vaststelling van de Voorjaarsnota 2003 is de voornoemde ramingsbijstelling van de SDD-fase in de tijd herfaseerd. Voor 2003 is hierdoor een bedrag toegevoegd van € 17,1 miljoen.

IV-marktordening

In de Nota van wijziging is de taakstelling «IV-marktordening» (€ 3,8 miljoen) ten onrechte ten laste van de exploitatie gebracht. Deze mutatie wordt nu teruggeboekt naar het investeringsartikel.

Bird Avoidance Model (BAM)

Dit project was geraamd binnen het exploitatiebudget (€ 0,516 miljoen). Het betreft echter een investeringsproject, waardoor nu de hiervoor gereserveerde fondsen worden teruggeboekt naar het onderdeel investeringen.

Beleidsartikel 04. Koninklijke marechaussee

Algemeen

De totaal geraamde uitgaven op het niveau van de eerste suppletore begroting 2003 van het beleidsartikel Koninklijke marechaussee zijn als volgt te specificeren:

Budgettaire gevolgen van het beleidsartikel 04. Koninklijke marechaussee

Bedragen x € 1 000	Stand ontwerp-begroting (1)	Mutaties via NvW en amendementen (2)	Mutaties 1e suppletore begroting (3)	Totaal mutaties (4)=(2+3)	Stand 1e suppletore begroting (5)=(1+4)
Verplichtingen	344 589	- 5 300	9 367	4 067	348 656
Uitgaven					
Programma-uitgaven					
Operationele taakvelden					
- Beveiliging	44 085		- 389	- 389	43 696
- Handhaven vreemdelingenwet	96 987	- 5 300	4 997	- 303	96 684
- Politietaken Defensie (exclusief Internationale en vredesoperaties)	53 510		492	492	54 002
- Politietaken burgerluchtvaartterreinen	8 209		78	78	8 287
- Assistentieverlening, samenwerking en bijstand	4 561		41	41	4 602
Investeringen	36 064		- 66	- 66	35 998
Totaal programma-uitgaven	243 416	- 5 300	5 153	- 147	243 269
Apparaatsuitgaven					
- Staven Koninklijke marechaussee	38 309		2 761	2 761	41 070
- Opleidingscentrum	58 375		523	523	58 898
Wachtgelden en inactiviteitswedden	753		0	0	753
Totaal apparaatsuitgaven	97 437	0	3 284	3 284	100 721
Totale uitgaven	340 853	- 5 300	8 437	3 137	343 990
Ontvangsten	5 200		1 800	1 800	7 000

De budgetmutaties die geleid hebben tot de stand van de eerste suppletore begroting 2003 zijn in onderstaande tabel weergegeven:

(Bedragen x € 1 000)	Programma uitgaven	Apparaats-uitgaven	Investerin-gen	Subsidies	Totaal
Technische mutaties:					
Prijsubijstelling	1 471	705	870	0	3 046
Decentralisatie P-gelden		4 737			4 737
Overige mutaties	3 974	- 2 050	- 936	0	988
Sub-totaal technische mutaties	5 445	3 392	- 66	0	8 771
Beleidsmatige mutaties:					
Bewaking Prinses Juliana Kazerne	- 690	- 330			- 1 020
Overheveling i.v.m. aanpak drugskoeriers	1 287	222	0	0	1 509
Overname inzake beveiliging	- 823				- 823
Sub-totaal beleidsmatige mutaties	- 226	- 108	0	0	- 334
Totaal	5 219	3 284	- 66	0	8 437

Beëindiging bewaking Prinses Julianakazerne

De Koninklijke marechaussee heeft van de minister van Defensie de opdracht gekregen het Koninklijk object «De Horsten» te Wassenaar te beveiligen. Om deze opdracht uit te kunnen voeren, heeft de Koninklijke marechaussee de beveiligingstaak op de Prinses Julianakazerne beëindigd en overgedragen aan de Koninklijke landmacht.

Overheveling ministerie van Justitie in het kader van drugskoeriers

Aan het verzoek van het ministerie van Justitie om, in het kader van drugskoeriers, tot uitbreiding van het Schipholteam te komen, is door de Koninklijke marechaussee invulling gegeven.

Overheveling overeenkomst Centrale organisatie en Koninklijke marine inzake beveiliging

De overname van de gewapende wacht bij het Kerndepartement door het Marine Beveiligingskorps, heeft tot genoemde mutatie geleid.

Beleidsartikel 09. Vredesoperaties

De totaal geraamde uitgaven op het niveau van de eerste suppletore begroting 2003 van het beleidsartikel Vredesoperaties zijn als volgt te specificeren.

Budgettaire gevolgen van het beleidsartikel 09. Vredesoperaties

Bedragen x € 1 000	Stand ontwerp-begroting	Mutaties via NvW en amendementen	Mutaties 1 ^e suppletore begroting	Totaal mutaties	Stand 1 ^e suppletore begroting
	(1)	(2)	(3)	(4)=(2+3)	(5)=(1+4)
Verplichtingen	178 401		56 387	56 387	234 788
Uitgaven					
VN-contributies	59 445		- 9 945	- 9 945	49 500
SFOR	75 000		- 9 125	- 9 125	65 875
TASK FORCE FOX	5 000		- 3 000	- 3 000	2 000
ISAF/ISAF HQ	10 000		26 115	26 115	36 115
Enduring Freedom	13 800		21 500	21 500	35 300
Display Deterrence (voorheen Tulip Guardian/ Patriots)	0		6 000	6 000	6 000
EUPM	0		2 015	2 015	2 015
Overige operaties	0		5 900	5 900	5 900
Contributie bijdrage NAVO/PSO en EU	1 815		316	316	2 131
Restant voorziening vredesoperaties	13 341		16 611	16 611	29 952
Totale uitgaven	178 401		56 387	56 387	234 788
Ontvangsten	1 407				1 407

In bijlage 1 is een overzicht opgenomen van de personele en materiële inzet van de huidige vredesoperaties.

De mutaties die geleid hebben tot de stand van de eerste suppletore begroting zijn onderstaand weergegeven. Hierbij is de eindejaarsmarge aangewend ter invulling van de beleidsmatige mutaties:

Bedragen x € 1 000	Bedrag mutatie
Beleidsmatige mutaties	
Bijstelling bestaande operaties (SFOR/TFF/overige operaties)	- 6 225
Verlenging van de operaties: Enduring Freedom/EUPM	23 515
Nieuwe operaties (HQ ISAF/ Display Deterrence/EU-contributie)	32 431
Bijstelling VN-contributies	- 9 945
Toevoeging voorziening vredesoperaties	16 611
Totaal	56 387

Toelichting beleidsmatige mutaties

Als gevolg van het kabinetsbesluit tot deelname aan de operaties Enduring Freedom, ISAF (HQ) en Display Deterrence zijn ten laste van de eindejaarsmarge gelden toegevoegd aan het budget voor vredesoperaties. Voor een beter inzicht in de geraamde uitgaven wordt onderstaand nog een nadere detaillering gegeven van de geraamde bedragen per onderdeel met een korte toelichting.

Hierna wordt een korte toelichting van een aantal operaties, waaronder VN-contributies, gegeven. Voor een nadere uiteenzetting van de wijze waarop en de mate waarin wordt deelgenomen aan operaties, wordt verwezen naar de bijlage vredesoperaties.

A. *Contributies*

VN-contributies

Op basis van het aantal vredesoperaties dat de VN op dit moment uitvoert en heeft gebudgetteerd, wordt thans een bijdrage van Nederland in de VN-contributies voorzien van € 49,5 miljoen. Dit betekent ten opzichte van de ontwerpbegroting 2003 een neerwaartse bijstelling van het budget met € 9,945 miljoen. De Nederlandse bijdrage is 1,74% van de geraamde uitgaven van de door de VN geïnitieerde operaties.

Bijdragen in overige operaties

NAVO Peace Support Operations (PSO)

Per de begroting 2000 worden de gemeenschappelijke uitgaven van de Navo voor vredesoperaties separaat geadmistreerd. Het Nederlandse aandeel in deze uitgaven bedraagt € 1,815 miljoen per jaar.

Contributiebijdrage Europese Unie

Nederland draagt bij aan de door de EU geleide operatie Allied Harmony in Macedonië. De Nederlandse bijdrage is 5,06% op het totaal geraamde budgetbedrag van de operatie.

B. Inzet militaire middelen enzovoorts

Mechbat. Stabilisation Force (SFOR)

Het betreft de inzet van het gemechaniseerd infanteriebataljon, inclusief staf, ten behoeve van de operatie SFOR in Bosnië/Herzegovina. Ten opzichte van de ontwerpbegroting is het budget met € 9,125 miljoen naar beneden bijgesteld. Dit wordt veroorzaakt door een personele reductie van SFOR (ongeveer 250 vte'n).

Task Force Fox

Eind december 2002 is de Nederlandse militaire inzet in de operatie TFF beëindigd. De onder TFF geraamde uitgaven betreffen de herstelkosten van de vanuit TFF teruggekeerd materieel en daarnaast naijende betalingen van de verplichtingen uit 2002.

European Union Police Mission (EUPM)

Het doel van de EUPM is het coachen van het midden- en hogere Bosnische politiekader in het uitoefenen van politietaken naar Europees Model. De Nederlandse bijdrage bestaat uit twintig militairen van de Koninklijke marechaussee en acht civiele politiefunctionarissen.

Display Deterrence

Op 7 februari 2003 heeft de Nederlandse Regering ingestemd op het Turkse verzoek om militaire ondersteuning te leveren bij de verdediging van het Turks grondgebied tegen een mogelijke WMD van Irak. De Nederlandse bijdrage bestaat uit het stationeren van drie patriotraketverdedigingssystemen en de inzet van ongeveer 360 militairen. Op 16 april 2003 is besloten de Nederlandse steunverlening te beëindigen. Het materiaal is verscheept en het personeel teruggehaald.

International Security Assistance Force (ISAF)/ ISAF III HQ

Vanaf 21 januari 2002 neemt Nederland deel aan de International Security Assistance Force in Afghanistan op basis van de VN-Veiligheidsraads-resolutie 1386. Volgens deze resolutie dient de veiligheidsmacht de Afghanen te assisteren bij de handhaving van de veiligheid in Kabul. Op 10 februari 2003 hebben Nederland en Duitsland gezamenlijk van Turkije het Lead Nationschap in ISAF overgenomen met het D/NL snel inzetbare hoofdkwartier uit Münster. In de ontwerpbegroting 2003 was de inzet van

HRF HQ nog niet voorzien (€ 24,5 miljoen). Tevens is ISAF met twee maanden verlengd om aan te sluiten bij de periode van het leadnationschap (tot 10 augustus 2003).

Operatie Enduring Freedom (OEF)

In het kader van de strijd tegen het terrorisme neemt de Nederlandse krijgsmacht deel aan OEF. De militaire acties, gericht tegen terroristische groeperingen, blijven ook in 2003 van kracht. Hiertoe is de inzet van F-16's met zes maanden verlengd. Ook voor de uitvoering van «Intelligence, Surveillance and Reconnaissance»-taken is de inzet van een Nederlands Maritieme Patrouillevliegtuig (MPS) verlengd tot 1 juli 2003. Hetzelfde geldt voor het fregat dat actief is rond het Arabisch schiereiland. Deze verlengingen waren niet voorzien in de ontwerpbegroting 2003.

Overige (kleine) operaties en bijdrage

De geraamde uitgaven onder de overige kleine missies zijn overwegend personele en materiële exploitatiekosten. Voor operaties die reeds beëindigd zijn, zoals KFOR en UNMEE, zijn de geraamde uitgaven vooral de herstelkosten van het vanuit het operatiegebied teruggekeerd materieel.

Beleidsartikel 10. Civiele Taken

De financiële middelen die ten tijde van de eerste suppletore begroting 2003 ter beschikking staan ten behoeve van de civiele taken, zijn als volgt te specificeren:

Budgettaire gevolgen van het beleidsartikel 10. Civiele Taken

Bedragen x € 1 000	Stand ontwerp-begroting (1)	Mutaties via NvW en amendementen (2)	Mutaties 1e suppletore begroting (3)	Totaal mutaties (4)=(2+3)	Stand 1e suppletore begroting (5)=(1+4)
Verplichtingen	33 026		10 233	10 233	43 259
Uitgaven					
Kustwacht Nederlandse Antillen en Aruba	19 004		7 262	7 262	26 266
Kustwacht Nederland	5 764		1 009	1 009	6 773
Explosievenopruijing	8 258		1 690	1 690	9 948
Hulp aan civiele overheden			272	272	272
Totale uitgaven	33 026		10 233	10 233	43 259
Ontvangsten	5 292		0	0	5 292

Toelichting

De budgetmutaties die geleid hebben tot de stand van de eerste suppletore begroting 2003 is in onderstaande tabel weergegeven:

Bedragen x € 1 000	Bedrag mutatie
Technische mutaties	
Eindejaarsmarge	9 399
Prijsbijstelling	473
Overige	361
Totaal technische mutaties	10 233

Beleidsartikel 11. Internationale Samenwerking

Budgettaire gevolgen van het beleidsartikel 11. Internationale Samenwerking

Bedragen x € 1 000	Stand ontwerp- begroting	Mutaties via NvW en amende- menten	Mutaties 1e suppletore begroting	Totaal mutaties	Stand 1 ^e suppletore begroting
	(1)	(2)	(3)	(4)=(2+3)	(5)=(1+4)
Verplichtingen	303 005	- 500	2 695	2 195	305 200
Uitgaven					
Bijdrage aan de Navo					
Navo Veiligheidsprojecten in Nederland	17 470		856	856	18 326
Bijdrage aan het Navo Veiligheids Investeringsprogramma	29 204		- 7 778	- 7 778	21 426
Investerings AWACS	3 083				3 083
Exploitatie AWACS	7 389				7 389
Bijdragen aan de militaire begroting van de Navo	13 595				13 595
Overige bijdragen	2 111				2 111
Totaal bijdrage aan Navo	72 852	0	- 6 922	- 6 922	65 930
EVDB	44 534	- 500	64 093	63 593	108 127
Attachés (HGIS)	22 279		524	524	22 803
Overige Internationale samenwerking	1 420		133	133	1 553
Subtotaal	68 233	- 500	64 750	64 250	132 483
Totale uitgaven	141 085	- 500	57 828	57 328	198 413
Ontvangsten Navo	14 430				14 430

Navo

De mutaties die geleid hebben tot de stand van de eerste suppletore begroting 2003 zijn onderstaand weergegeven.

Bedragen x € 1 000

	Bedrag mutatie
Technische mutaties	
Eindejaarsmarge	- 7 778
Prijsbijstelling	856
Totaal	- 6 922

EVDB

De mutaties die geleid hebben tot de stand van de eerste suppletore begroting 2003 zijn onderstaand weergegeven.

Bedragen x € 1 000

	Bedrag mutatie
Technische mutaties	
Eindejaarsmarge	63 200
Prijsbijstelling	893
Totaal	64 093

Attachés (HGIS)

De mutaties die geleid hebben tot de stand van de eerste suppletore begroting 2003 zijn onderstaand weergegeven. Het voorstel tot toekennen van de loonbijstelling ten laste van het HGIS-budget is gehonoreerd door het ministerie van Buitenlandse Zaken.

	Bedrag mutatie
Technische mutaties	
SVZK korting	- 6
Loonbijstelling door BuZa	530
Totaal	524

De uitgaven voor attachés bestaan uit salarissen en persoonsgerelateerde uitgaven en overige materiële uitgaven. Tevens is in dit beleidsartikel-onderdeel de NDOC- en NOC-cursussen van het Instituut Defensie Leer-gangen (IDL) in het kader van internationale samenwerking (Moe-beleid) ondergebracht. Momenteel genieten 105 defensiemedewerkers een DBZV-vergoeding (Dienst Buitenlandse Zaken Voorzieningen). Deze medewer-kers zijn werkzaam op 25 ambassadeposten in het buitenland.

Internationale Samenwerking

De mutaties die geleid hebben tot de stand van de eerste suppletore begroting zijn onderstaand weergegeven.

	Bedrag mutatie
Technische mutaties	
Eindejaarsmarge	- 164
Herschikking weu satelliet	260
Prijsbijstelling	37
Totaal	133

De negatieve eindejaarsmarge wordt deels als taakstellende korting verwerkt op het Moe-beleid voor het jaar 2003. De stijging in de pensioen-vergoeding van het personeel van het satellietcentrum veroorzaakt een tekort op het budget internationale samenwerking en verklaart deze herschikking.

Niet-beleidsartikel 60. Ondersteuning krijgsmacht**Algemeen**

De totaal geraamde uitgaven op het niveau van de eerste suppletore begroting 2003 van het niet-beleidsartikel Ondersteuning krijgsmacht zijn als volgt te specificeren:

Budgettaire gevolgen van het niet-beleidsartikel 60. Ondersteuning krijgsmacht

Bedragen x € 1 000	Stand ontwerp-begroting (1)	Mutaties via NvW en amendementen (2)	Mutaties 1e suppletore begroting (3)	Totaal mutaties (4)=(2+3)	Stand 1e suppletore begroting (5)=(1+4)
Verplichtingen	231 438	- 6 100	- 4 224	- 10 324	221 114
Uitgaven					
Programma-uitgaven					
Defensie Verkeers- en Vervoersorganisatie	60 185	- 6 100	- 9 689	- 15 789	44 396
Instituut Keuring en Selectie Defensie	15 860		90	90	15 950
Militair Geneeskundig Facilitair Bedrijf	57 132		244	244	57 376
Instituut Defensie Leergangen	10 788		102	102	10 890
Overige Interservice Diensten	49 377		1 066	1 066	50 443
Investerings	23 441		3 170	3 170	26 611
Totaal programma-uitgaven	216 783	- 6 100	- 5 017	- 11 117	205 666
Apparaatsuitgaven					
Staf Defensie Interservice Commando	15 492		818	818	16 310
Wachtgelden en inactiviteitswedden	4 661		- 25	- 25	4 636
Totaal apparaatsuitgaven	20 153	0	793	793	20 946
Totale uitgaven	236 936	- 6 100	- 4 224	- 10 324	226 612
Ontvangsten	22 501	0	2 711	2 711	25 212

Toelichting

De budgetmutaties die geleid hebben tot de stand van de eerste suppletore begroting 2003 zijn in onderstaande tabel weergegeven:

(Bedragen x € 1000)	Programma-uitgaven	Apparaats-uitgaven	Investerings	Subsidies	Totaal
Technische mutaties:					
Prijsbijstelling	1 935	347	1 026		3 308
Overhevelingen	102	- 192			- 90
Decentralisatie gestalde P-gelden		1 813			1 813
Eindejaarsmarge	- 903	31	44		- 828
Bijstelling ontvangstenraming	2 711				2 711
Overige mutaties	1 206	- 1 206	2 100		2 100
Sub-totaal technische mutaties	5 051	793	3 170	0	9 014
Beleidsmatige mutaties:					
Operationeel					0
Logistiek					0
Activiteiten	- 13 238				- 13 238
Sub-totaal beleidsmatige mutaties	- 13 238	0	0	0	- 13 238
Totaal	- 8 187	793	3 170	0	- 4 224

Toelichting beleidsmatige mutaties

De aanpassingen van de activiteiten hangen samen met de:

- a. overheveling van Dico naar de andere defensieonderdelen in verband met een gewijzigde procedure inzake de verrekeningen van de inhuur van transport (€ 13,888 miljoen);
- b. overheveling van de afdeling Claims van de Centrale organisatie naar Dico (€ 0,650 miljoen).

Niet-beleidsartikel 70. Geheime uitgaven

Algemeen

De totaal geraamde uitgaven op het niveau van de eerste suppletore begroting 2003 van het niet-beleidsartikel Geheime uitgaven zijn als volgt te specificeren:

Budgettaire gevolgen van niet-beleidsartikel 70. Geheime uitgaven

Bedragen x € 1 000	Stand ontwerp-begroting	Mutaties via NvW en amendementen	Mutaties 1e suppletore begroting	Totaal mutaties	Stand 1e suppletore begroting
	(1)	(2)	(3)	(4)=(2+3)	(5)=(1+4)
Verplichtingen	918	0	24	24	942
Programma-uitgaven					
Geheime uitgaven	918		24	24	942
Totale programma-uitgaven	918	0	24	24	942
Totale uitgaven	918	0	24	24	942

Toelichting

De budgetmutatie die geleid heeft tot de stand van de eerste suppletore begroting 2003 is in onderstaande tabel weergegeven:

(Bedragen x € 1 000)

Technische mutaties	
Uitdeling prijsbijstelling 2003	24
Totaal mutaties	24

Niet-beleidsartikel 80. Nominaal en onvoorzien

Algemeen

De verplichtingen en uitgaven op dit niet-beleidsartikel worden ten opzichte van de begroting 2003, inclusief de Nota van wijziging, verhoogd met € 125,935 miljoen. Dit is als volgt per artikelonderdeel te specificeren:

Nominaal en onvoorzien (x € 1000,-)	Verplichtingen	Uitgaven
Stand ontwerpbegroting	- 73 968	- 73 968
Nota van wijziging	139 792	139 792
Stand inclusief Nota van wijziging	65 824	65 824
Mutatie loonbijstelling	198 084	198 084
Mutatie prijsbijstelling	- 72 149	- 72 149
Mutatie onvoorzien		
Mutatie efficiencybesparing		
Stand 1e suppletore begroting	191 759	191 759

Een belangrijke verplichtingen- en uitgavenmutatie ten aanzien van het artikelonderdeel Loonbijstelling betreft de toekenning door het ministerie van Financiën van de voorlopige loonbijstellingsreeks 2003 (€ 164,554 miljoen) aan het ministerie van Defensie. Daarnaast vormt de toevoeging van de resterende loonbijstellingsgelden 2002 aan het budget van dit jaar voor een belangrijk deel het restant van de mutatie. De uitdeling over de daarvoor in aanmerking komende (niet-)beleidsartikelen, zal in de loop van het begrotingsuitvoeringstraject plaatsvinden.

Ten aanzien van het artikelonderdeel Prijsbijstelling kan opgemerkt worden dat de belangrijkste mutatie de uitdeling van de, op basis van het prijsindexcijfer voor de materiële overheidsconsumptie en de bouw berekende, prijsbijstelling 2003 is (€ 83,033 miljoen). Zoals in de leeswijzer vermeld wordt, heeft toedeling van dit intern berekende bedrag aan de (niet-)beleidsartikelen plaatsgevonden om de bedrijfsvoering niet in gevaar te brengen. Met de verwerking van de Voorjaarsnotamutaties is 40% van de prijsbijstelling (€ 33,232 miljoen voor 2003) aan het defensiebudget toegevoegd. Hier staan echter andere mutaties, met name betrekking hebbend op de doorwerking van de eindejaarsmarge, samenhangend met de lagere Domeinenverkopen in 2002, tegenover. De kortingsreeksen uit de Voorjaarsnota met betrekking tot de taakstellingen externen, subsidies en niet-belastingontvangsten alsmede de rente-compensatie inzake de vermogensconversie van de baten-lastendiensten, zijn eveneens op dit artikelonderdeel gestald.

De verdeling over de (niet-)beleidsartikelen heeft volgens onderstaand overzicht plaatsgevonden (bedragen x € 1 000,-):

Artnr	Omschrijving	Verplichtingen	Uitgaven
		2003	2003
80	Prijsbijstelling		
	Stand ontwerpbegroting	7 448	7 448
	Diverse mutaties	10 884	10 884
	Beschikbaar	18 332	18 332
	Verdeeld over de volgende artikelen:		
1	Koninklijke marine	19 457	19 457
2	Koninklijke landmacht	29 004	29 004
3	Koninklijke luchtmacht	21 536	21 536
4	Koninklijke marechaussee	3 046	3 046
10	Civiele taken	473	473
11	Internationale samenwerking	1 786	1 786
60	Defensie Interservice Commando	3 308	3 308
70	Geheime uitgaven	24	24
90	Algemeen	4 399	4 399
	Totaal van de verdeling	83 033	83 033
	Nog niet verdeeld	- 64 701	- 64 701

Niet-beleidsartikel 90. Algemeen

Algemeen

De totaal geraamde uitgaven op het niveau van de eerste suppletore begroting 2003 van het niet-beleidsartikel Algemeen zijn als volgt te specificeren:

Budgettaire gevolgen van het niet-beleidsartikel 90. Algemeen

Bedragen x € 1 000	Stand ontwerp-begroting (1)	Mutaties via NvW en amendementen (2)	Mutaties 1e suppletore begroting (3)	Totaal mutaties (4)=(2+3)	Stand 1e suppletore begroting (5)=(1+4)
Verplichtingen	1 358 224	- 4 100	- 42 314	- 46 414	1 311 810
Uitgaven					
Kerndepartement incl. wachtgelden	105 746	- 4 100	3 951	- 149	105 597
Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst	50 685		632	632	51 317
Totaal Apparaatsuitgaven	156 431	- 4 100	4 583	483	156 914
Programma-uitgaven					
Investerings	21 884		26 155	26 155	48 039
Departementsbrede uitgaven					
- Milieu-uitgaven	5 629		- 1 606	- 1 606	4 023
- Pensioen en uitkeringen	979 150		- 21 873	- 21 873	957 277
- Wetenschappelijk onderzoek	60 902		- 2 095	- 2 095	58 807
- Ziektekostenvoorziening	24 852		605	605	25 457
- Subsidies en bijdragen	12 374		- 125	- 125	12 249
- Overige uitgaven	103 163		- 52 083	- 52 083	51 080
Totaal programma-uitgaven	1 207 954	0	- 51 022	- 51 022	1 156 932
Totale uitgaven	1 364 385	- 4 100	- 46 439	- 50 539	1 313 846
Ontvangsten	9 283		0	0	9 283

Toelichting

De budgetmutaties die geleid hebben tot de stand van de eerste suppletore begroting 2003 is in onderstaande tabel weergegeven:

(Bedragen x € 1000)	Programma-uitgaven	Apparaats-uitgaven	Investerings	Subsidies	Totaal
Technische mutaties;					
Prijsbijstelling	1 404	2 995			4 399
Eindejaarsmarge 2002	- 3 764	874	- 1 210		- 4 100
Decentralisatie P-gelden	- 73 492	1 712			- 71 780
Overhevelingen	- 4 272	- 634	4 376	200	- 330
Sub-totaal technische mutaties	- 80 124	4 947	3 166	200	- 71 811
Beleidsmatige mutaties;					
Lumpsum huisvesting, voeding, dienstauto's	22 503				22 503
Herschikking Pensioenen en Uitkeringen	- 19 469				- 19 469
Oprichting SIGINT door AIVD en MIVD		3 254	17 200		20 454
Correctie TNO-reeks in Strategisch Akkoord				1 875	1 875
Overige uitgaven	38	- 3 618	5 789	- 2 200	9
Sub-totaal beleidsmatige mutaties	3 047	- 364	22 989	- 325	25 372
Totaal	- 77 077	4 583	26 155	- 125	- 46 439

Toelichting beleidsmatige mutaties

Lumpsum huisvesting, voeding en dienstauto's.

De bedragen welke zijn gemoeid met de betaling (€ 21,953 miljoen) van de met de belastingdienst overeengekomen lumpsum huisvesting en voeding defensiepersoneel worden ten laste van het artikelonderdeel «Overige departementale uitgaven» gerealiseerd. Verder is Defensie gecompenseerd (€ 0,550 miljoen) voor de gevolgen van de fiscalisering van het gebruik van dienstauto's.

Herschikking pensioenen en uitkeringen.

De mutaties betreffen de UKW 50-jarigen (€ 0,575 miljoen), de nominale bijdrage kapitaaldekking (- € 21,6 miljoen), de nominale bijdrage kapitaaldekking Prepensioen (- € 15,042 miljoen) en verrekening (€ 14,098 miljoen) met de defensieonderdelen vanwege het afwijken van de 30%-norm voor het nadienen, zoals die is vastgelegd in de CAO 2000 - 2001.

Oprichting SIGINT door de AIVD en de MIVD

De mutaties betreffen de oprichting van SIGINT (Satellietinterceptie capaciteit in Nederland) door de AIVD en de MIVD waarvoor door het ministerie van Financiën gelden beschikbaar zijn gesteld.

Correctie TNO-reeks

Deze mutatie betreft het terugdraaien door het ministerie van Financiën van de taakstellende subsidiereductie voor wetenschappelijk onderzoek en veteranenbeleid.

Overige uitgaven

Met de Nota van Wijziging is voor het jaar 2003 financiële invulling gegeven aan het Strategisch Akkoord. Het hiermee gemoeide bedrag (€ 4,100 miljoen) was tijdelijk gestald binnen het exploitatie budget van het kerndepartement. Nu deze taakstelling is verwerkt leidt dit tot mutaties binnen dit defensieonderdeel. De invulling hiervan heeft voornamelijk betrekking op beperkende maatregelen voor inhuur externen en automatisering (informatievoorziening).

3. Baten-lastendienst Defensie Telematica Organisatie

Toelichting op de opbouw van baten en lasten

Baten-lastendienst Defensie Telematica Organisatie

Suppletore begroting 2003 (Voorjaarsnota)

Exploitatieoverzicht: opbouw vanaf de stand ontwerpbegroting naar de stand Voorjaarsnota

Bedragen in EUR 1000

	1	2	3=1+2
	Oorspronkelijk vastgestelde begroting	Mutaties (+ of -) 1e suppletore Begroting	Totaal geraamd
Baten			
Opbrengst moederdepartement	223 600	- 21 000	202 600
Opbrengst overige departementen	12 900	500	13 400
Opbrengst derden	0	0	0
Rentebaten	0	0	0
Buitengewone lasten	0	0	0
Exploitatiebijdrage	0	0	0
Totaal baten	236 500	- 20 500	216 000
Lasten			
Apparaatskosten			
* personele kosten	129 800	- 8 100	121 700
* materiële kosten	78 800	- 9 900	68 900
Rentelasten	4 800	1 200	6 000
Afschrijvingskosten	0	0	0
* materieel	16 700	800	17 500
* immaterieel	2 600	- 700	1 900
Dotaties voorzieningen	500	- 500	0
Buitengewone lasten	0	0	0
Totaal lasten	233 200	- 17 200	216 000
Saldo van baten en lasten	3 300	- 3 300	0

Algemeen

De uitgangspunten van deze eerste suppletore begroting 2003 zijn fundamenteel veranderd ten opzichte van de ontwerpbegroting 2003. In deze suppletore begroting zijn de gevolgen van het Strategisch Akkoord en het Drie Jaren Plan DTO verwerkt. Ten tijde van de opstelling van de ontwerp-begroting was er van beide nog geen sprake.

Baten

Omzet

Naar aanleiding van het besluit af te zien van uitbesteding van DTO en in het kader van het Strategisch Akkoord is aan DTO een efficiency-doelstelling opgelegd van 10%. De te behalen efficiency vertaalt zich in een verlaging van de tarieven bij een gelijkblijvend service- en leveringsniveau. Op basis van deze maatregel is een totaalbedrag van € 20 miljoen voor het jaar 2003 ingeboekt. Dit komt tot uitdrukking in een verlaging van de ICT-budgetten bij de defensieonderdelen aangezien ten laste van deze begrotingsartikelen de verlaagde tarieven worden betaald.

Lasten

Personeelskosten

Personeel (in volledige tijdsequivalenten) (vte'n)	Ontwerp- begroting 2003	Eerste suppletore begroting 2003
Militairen	190	135
Burgers	1 710	1 809
Totaal DTO medewerkers	1 900	1 944
Inhuur	150	79
Totaal aantal vte'n	2 050	2 023

De reductie van de personeelskosten wordt in 2003 goeddeels vormgegeven door ingehuurd personeel te vervangen door vaste krachten. Gelet op de huidige situatie in de ICT-branche wordt dit mogelijk geacht. Tevens staan als gevolg van deze situatie de tarieven van het inhuurpersoneel onder druk.

Materieelkosten

De opgelegde tariefdaling van € 20 miljoen heeft mede tot gevolg dat de materieelkosten dalen.

Toelichting op het kasstroomoverzicht

Baten-lastendienst Defensie Telematica Organisatie
Suppletore begroting 2003 (Voorjaarsnota)
Kasstroomoverzicht per 31 december 2003:
Opbouw vanaf de stand ontwerp-begroting naar de stand Voorjaarsnota
Bedragen in EUR 1000

	1	2	3=1+2
	Oorspronkelijk vastgestelde begroting	Mutaties (+ of -) 1e suppletore begroting	Stand 1e suppletore Begroting
1. Rekening-courant RIC 1 januari 2003	37 000	5 900	42 900
Saldo baten en lasten (+)	3 300	- 3 300	0
Afschrijvingen (+)	19 300	100	19 400
Afname balanspost voorzieningen (-/-)		- 3 000	- 3 000
2. Totaal operationele kasstroom **	22 500	- 6 100	16 400
Totaal investeringen (-/-)	- 19 500	- 28 200	- 47 700
Totaal boekwaarde desinvesteringen	0	0	0
3. Totaal investeringskasstroom	- 19 500	- 28 200	- 47 700
Eénmalige uitkering aan moeder-Departement (-/-)	- 4 600	1 200	- 3 400
Eénmalige storting door moeder-departement (+)			0
Aflossingen op leningen (-/-)	- 19 300	3 300	- 16 000
Beroep op leenfaciliteit (+)	19 500	28 200	47 700
4. Totaal financieringskasstroom	- 4 400	32 700	28 300
5. Rekening-courant RIC 31 december 2003 (= 1+2+3+4)	35 600	4 300	39 900

** Totaal van afgeronde bedragen

Rekening courant RHB 1 januari 2003

De stand van de rekening courant in de suppletore begroting 2003 is aangepast aan de gerealiseerde stand per 31 december 2002.

Totaal investeringen

Het investeringsniveau is voor de suppletore begroting 2003 met € 28,5 miljoen verhoogd. Om de besparing MULAN uit het Drie Jaren Plan DTO mogelijk te maken is onder meer een investering nodig in de glasvezel-technologie NAFIN.

Uitkering moederdepartement

Het resultaat DTO over het jaar 2002 bedraagt € 3,9 miljoen. Hiervan zal in 2003 € 3,4 miljoen worden uitgekeerd aan het moederdepartement.

Aflossingen leningen

In het jaar 2002 is een lager beroep gedaan op de leenfaciliteit dan oorspronkelijk begroot.

Beroep op leenfaciliteit

De investeringen worden gefinancierd vanuit de leenfaciliteit. Het beroep op de leenfaciliteit is dus gelijk aan de investeringen. Aangezien de investeringen in 2003 stijgen, stijgt tegelijkertijd het beroep op de leenfaciliteit.

Overzicht van de personele en materiële inzet van de huidige vredesoperaties

MISSIE	Periode	Bijdrage	Meeteenheid	Realisatie 2002	Vermoedelijke uitkomsten 2003
SFOR	Vanaf 1995	Gemiddelde bezetting	Aantal	1 360	1 094
		Transporthelikopters	Vliegen	918	540
KFOR/Kosovo		Gemiddelde bezetting ¹	Aantal personeel	7	7
Enduring Freedom	Dec 01-sept 03	Totale cumulatieve inzet ²	Aantal personeel	483	407
	T/m juni 2003	Fregat (1)	Vaardagen	649	137
	T/m april 2003	Onderzeeboot (1)	Aantal personeel		155
			Vaardagen	229	93
	T/m juni 2003	Maritieme helikopters (2)	Vliegen	862	480
			aantal personeel		6
	T/m juni 2003	MPA (Orion)	Vliegen	1 407	650
			Aantal personeel		17
	T/m sept 2003	Transportvliegtuigen (KDC 10/C-130/ Gulfstream IV en F50 /F60)	Vliegen	1 449	1 000
	T/m sept 2003	Jachtvliegtuigen (6* F16)	Vliegen	1 363	8 000
			aantal personeel		174
ISAF	Jan 02-aug 03	Gemiddelde bezetting	Aantal personeel	240	240
ISAF HQ	feb 03-aug 03	Gemiddelde bezetting	Aantal personeel	0	372
	T/m aug 03	Transportvliegtuigen (KDC10/C130/F60)	Vliegen	529	500
Display Deterrence	Feb 03-18 april 2003	Gemiddelde bezetting	Aantal personeel	0	362
BKAC		Gemiddelde bezetting HQ	Aantal personeel	8	2
		MPA (Orion)	Vliegen	245	100
FEDMAC	Vanaf juni 1998	Gemiddelde bezetting	Aantal personeel	1	1
EUMM	Vanaf 1996	Gemiddelde bezetting	Aantal personeel	3	3
EUPM	1 jan-03 tot eind 2005	Gemiddelde bezetting	Aantal personeel	1	21
OVSE Macedonië	okt 2001-dec 2003	Gemiddelde bezetting	Aantal personeel	1	1
OVSE-Moldavië	Vanaf 1993	Gemiddelde bezetting	Aantal personeel	1	1
UNTSO	Vanaf 1956	Gemiddelde bezetting	Aantal personeel	12	12